

LUNDS
UNIVERSITET

CTC-projektet i Malmö: Är det effektivt och går det att implementera?
En studie i vad tjänstemän i Malmö kommun tycker om, och hur effektivt ett
brottspreventivt projekt i området Almgården är.

Av Carl Dymne

LUNDS UNIVERSITET
Rättssociologiska institutionen

Kandidatuppsats (RÄSK02)
Vårtermin 2015

Handledare: Isabel Schoultz

Examinator:

Abstract

Prevention is the best and the most cost-effective way to stop crime and violence, it should therefore be a priority for society. The city of Malmö has recently started a crime preventive project in Almgården, which is a part of the city. The purpose of this thesis is to examine if the city of Malmö is working effectively with the project according to how scientific research says that a crime preventive project should be done, and what the people involved in the project thinks about it. The way I gathered my material was that I conducted one unstructured interview and four semi-structured interviews with people working with the project. I also did a participant observation. The result were analysed by Max Weber's theory of ideal types. The result that I found was that the city of Malmö's work is in accordance with what scientific research recommends and that there is a potential to implement the project in Almgården. Though due to the way that they gather information about Almgården, it is going to be hard to evaluate if the city of Malmö's actions are effective. The people involved in the project were also, in general, positive towards the project.

Key words: CTC, Malmö, Almgården, brottsprevention

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	1
2. Syfte, frågeställning och rättssociologisk relevans	2
3. Disposition.....	2
4. Bakgrund	3
4.1 Definition av brottsprevention.....	3
4.2 CTC i Malmö.....	3
5. Tidigare forskning	4
5.1 Vikten av ett effektivt brottspreventivt arbete.....	4
5.2 Social brottsprevention.....	6
5.3 Hur ett brottspreventivt arbete bör se ut enligt forskningen.....	7
5.4 Vad forskningen säger om CTC	9
6. Teori	10
6.1 Webers teori om idealtyper	11
6.2 Hur jag ska använda teorin i min uppsats.....	11
7. Metod.....	12
7.1 Kvalitativa intervjuer.....	12
7.2 Deltagande observation	13
7.3 Etikavsnitt.....	14
7.4 Hur jag kommer att använda datainsamlingen i min uppsats.....	14
7.5 Avgränsningar och problem	15
8. Resultat och analys	16
8.1 Varför CTC valdes	16
8.1.1 Det gamla projektet i Malmö.....	16
8.1.2 Varför Malmö kommun valde CTC	18
8.2 Området Almgården	19
8.2.1 Beskrivningen av Almgården av aktörerna	20
8.2.2 Analysen av Almgården som Malmö kommun har gjort	21
8.3 Områdesteamet	23
8.4 Erfarenhet som Malmö kommun har dragit från CTC-projekt i andra länder	27
8.5 Utbildningen	28
8.6 Tänkta fortsatta arbetet	30
8.6.1 Handlingsplanen.....	30

8.6.2 Implementeringen av handlingsplanen.....	32
8.7 Slutsatser.....	32
8.7.1 Aktörerna är överlag positiva till CTC-projektet	32
8.7.2 I det stora hela motsvarar CTC-projektet vad forskningen säger	33
9. Avslutande diskussion.....	34
Referenslista	36
Bilaga.....	38

1. Inledning

När vi tänker på vad vi ska göra för att förhindra sjukdomar att spridas, tänker vi på ett preventivt arbete. Kolera och tyfus försvann eftersom människan renade vattnet, inte genom att försöka bota sjuka. Andra sjukdomar har förebyggts genom att vaccinera människor. Samma sak gäller brottslighet, den kan minska genom ett förebyggande arbete där insatser sätts in innan människor hamnar i ett kriminellt beteende. Det finns en del som hävdar att brottsprevention är att vara "soft on crime". Istället borde det ses som ett sätt att vara "smart on crime" (Waller 2014, s. 17-18).

I Malmö kommun har det startats upp ett brottspreventivt pilotprojekt i området Almgården som ligger i stadsområde Öster. Själva området är känt som ett socioekonomiskt svagt område med problem som hög arbetslöshet, högt bidragsberoende och drogproblematik. Projektet drivs av Malmö kommun och använder sig av en modell som heter CTC. CTC betyder communities that care och är en modell som kommer från USA. Tanken med CTC är ett brottspreventivt arbete genom att identifiera och arbeta med de bakomliggande faktorerna i ett geografiskt begränsat område, som orsakar ett problembeteende. Detta gör genom en process i fem faser och det går huvudsakligen ut på att samla många aktörer som verkar i området, analysera de risk- och skyddsfaktorerna som finns och arbeta med dessa genom att implementera evidensbaserade program. Tanken är också att jobba i ett område över en längre tid, eftersom det tar tid att förändra människor. I Malmö är det tänkt att inrätta en 10 årig handlingsplan för området Almgården. Arbetet är bara i sin början och just nu har ett områdesteam skapats, prioriterade risk- och skyddsfaktorer har analyserats och nästa steg är att skapa en handlingsplan för Almgården (Malmö kommun 2015)

Målet med projektet i Malmö är att hitta ett effektivt sätt att arbeta brottspreventivt på samt ett sätt som fungerar att arbeta med, för olika aktörer och organisationer. Men för att arbetet ska fungera krävs det att olika aktörer kan arbeta tillsammans, det brottspreventiva arbetet bedrivs utefter hur forskningen säger att ett brottspreventivt arbete ska bedrivas och det krävs att det finns personer som faktiskt jobbar med de planer samt mot de mål som har satts upp. Det jag har tänkt att undersöka i denna uppsats är därför om Malmö kommun jobbar på ett effektivt sätt med sitt CTC-projekt. Arbetet kommer att analyseras utifrån Max Webers teori om idealtyper.

2. Syfte, frågeställning och rättssociologisk relevans

Syftet med det här arbetet är att undersöka om CTC-projektet bedrivs på ett effektivt sätt, det vill säga att det bedrivs på ett sätt som forskningen säger är effektivt ur ett brottspreventivt perspektiv. Detta eftersom om arbetet inte sker effektivt är det ingen mening med att bedriva det över huvud taget, då är det bara slöseri med pengar och tid. Detta tänker jag göra genom att undersöka hur aktörerna, som är med i projektet, ser på det och om det tror att det finns potential att genomföra det.

Frågor: Vad anser aktörerna som är med i CTC-projektet, i Malmö kommun, om det?

Motsvarar den idealtyp som CTC-projektet i Malmö arbetar efter, vad forskningen säger, hur ett effektivt brottspreventivt projekt bör bedrivas?

Denna uppsats är rättssociologisk relevant eftersom den handlar om hur en kommun försöker förändra förhållandet och påverka de boende i kommunen till förändring. Att människor inte ska begå brott eller hamna i brottslighet är ett önskat beteende från samhället som det finns konsensus kring. Dessa normer delas av de flesta personer i samhället, men det finns en del kriminella som inte delar dessa normer. Det Malmö kommun gör är att försöka förändra individens normer innan de accepterar de kriminellas normer. För att förändringen ska lyckas krävs det att kommunen hittar ett sätt att arbeta på som gör att de får medborgarna med sig. Ett misslyckat arbete kan däremot leda till det motsatta. Oavsett är arbetet ett sätt för kommunen att ingripa i människors liv och försöka påverka dem. Det är därför intressant att undersöka ifall de jobbar bra och effektivt eller om projektet är omöjligt att genomföra.

3. Disposition

För att besvara syfte och frågeställning kommer arbetets disposition att se ut på följande sätt. Kapitel fyra och fem är tidigare forskning, där jag i kapitel fyra har en bakgrund till brottsprevention och CTC-projektet i Malmö. Kapitel fem handlar om vad tidigare forskning säger om brottsprevention som metod och hur arbetet ska organiseras, samt om CTC-modellen som metod. I kapitel sex beskrivs teorin som används kortfattat, det beskrivs också hur den ska användas i uppsatsen. Kapitel sju handlar om den samhällsvetenskapliga metod jag har använder, hur jag gick till väga för att inhämta den, hur jag ska använda den i uppsatsen, vilka etiska och reella problem som finns och vilka avgränsningar jag har gjort. I

kapitel åtta redovisas resultatet och analyseras utifrån teorin. Vilka kategorier jag har valt att redovisa resultatet utifrån framgår av inledningen till kapitlet. Slutligen i kapitel nio ger jag mina egna tankar och reflektioner kring arbetet.

4. Bakgrund

4.1 Definition av brottsprevention

Det är inte alltid lätt att definiera vad som är eller borde kallas brottsprevention, eftersom vad som är brottslighet måste ses ur en social kontext. Ordet prevent i engelskans crime prevention betyder både att förebygga och förhindra, medan det svenska ordet mer betonar att förebygga (Sahlin 2008, s. 11-12). Jag kommer att använda mig av den engelska betydelsen av brottsprevention, eftersom mycket av den forskning som gjorts kommer från engelskspråkiga länder. Vad som är brottsprevention är inte lätt att definiera, eftersom det finns många olika synsätt och perspektiv om vad det är. Det utmärkande är ändå att brottsprevention är proaktivt istället för reaktivt; det vill säga att förhindra brottslighet innan det sker istället för att reagera på det när det har hänt. Inom brottspreventionen är arbetet därför inriktat på potentiella gärningspersoner och potentiella brottsplatser (Schneider 2009, s. 3-8). I den här uppsatsen kommer jag att rikta in mig på insatser som handlar om proaktivitet, även om det går att argumentera för att t.ex. kriminalvården bedriver ett brottspreventivt arbete.

4.2 CTC i Malmö

Projektet i Malmö är en del av det så kallade Trestad2-projektet, som är ett samarbete mellan Stockholm, Göteborg och Malmö. Projektet finansieras av socialdepartementet och har som övergripande mål att kvalitetssäkra det drogförebyggande arbetet. CTC är ett brottspreventivt program som har ett långsiktigt mål att skapa goda uppväxtvillkor hos ungdomar. Det kommer från början från USA, men används också i Europa (Malmö stad 2015, s.8). Programmets utgångspunkt är att olika aktörer i ett specifikt område jobbar tillsammans för att skapa ett bättre område för ungdomar att växa upp i. Detta genom att jobba mot våld, droger och kriminalitet. Arbetet innebär att analysera vilka risk- och skyddsfaktorer som finns i området samt att arbeta med dem. Detta görs genom att implementera evidensbaserade

program som har bevisats fungera. Arbetet övervakas och utvärderas också regelbundet. CTC kan delas in i fem faser, fas 1 är att förbereda arbetet, fas 2 är att skapa ett områdesteam och träna dem i CTC, i fas 3 upprättas en områdesprofil genom att analysera risk och skyddsfaktorer, fas 4 är att ta fram en handlingsplan och fas 5 är att implementera handlingsplanen (Arthur et. al 2010, s. 247). CTC i Malmö är ett pilotprojekt som startade 2014 och ska vara klart i december 2015. Projektet genomförs i stadsdelen Almgården. Almgården är ett bostadsområde i stadsområde öster. Där bor 1693 personer varav 131 är mellan 6 och 15 år. Medelvärdet för den disponibla inkomsten i Almgården är enligt rapporten lägre än snittet i Malmö. Just nu har fas 3 avslutats och det ska upprättas en handlingsplan som ska gälla i 10 år. Analysen av risk- och skyddsfaktorerna har gjorts utifrån en enkät som har delats ut till alla i årskurs 6-9 i Malmö stad. Svarsfrekvensen i Malmö var 6599 av 10 300 elever (64%). I Almgården svarade 31 personer på enkäten, vilket är 70 % av alla elever som bor i området. Genom enkäten har Malmö kommun prioriterat tre risk- och skyddsfaktorer i Almgården. Riskfaktorerna som har analyserats är *bristande anknytning till området* och *historia av problembeteende inom familjen*. Dessutom har analysen visat på en försvagad skyddsfaktor av *uppmuntran till delaktighet och välfungerande beteende hos kamrater* (Malmö stad 2015). Enkäten är en del i systemet CTC, för att kunna analysera och mäta problembeteende samt risk- och skyddsfaktorer i specifika områden. Detta görs genom att svaren på frågorna graderas och kopplas till olika risk- och skyddsfaktorer, sedan läggs frågorna ihop och bildar ett medelvärde för området (ibid s. 18).

5. Tidigare forskning

5.1 Vikten av ett effektivt brottspreventivt arbete

Utgångspunkten för begreppet brottsprevention är att det finns bakomliggande faktorer som skapar ett kriminellt beteende hos en individ. Dessa bakgrundsfaktorer kan vara familjerelaterade, områdesrelaterade och vilka möjligheter och risker det finns att begå brott. Genom att skaffa sig kunskap om vilka dessa faktorer är, skapas program och strategier för att förebygga dem (UNODC 2010, s.9-10). Enligt Waller (2014, s. 21-23) finns det starka bevis och mycket forskning som framhåller att brottsprevention är en fungerande metod. Mycket forskning har gjorts, många brottsförebyggande program har undersökts och det har gjorts jämförelser mellan hur brottsligheten ser ut på de ställena brottspreventiva program har genomförts, jämfört med hur det ser ut på andra liknande ställen. Av detta har det skapats

mallar för hur ett effektivt brottsförebyggande arbete bör bedrivas. Waller gör också en beräkning att för varje dollar som läggs på brottsprevention sparar samhället 10 dollar. Även UNODC (2010, s. 19-21) hävdar att det finns mycket forskningsbelägg som visar att brottsprevention är kostnadseffektivt, eftersom rättssystemet genom polis, domstolar och fängelse kostar mycket pengar att upprätthålla. Att förhindra att människor blir viktimerade leder också till att de kan gå till jobbet eller skolan samt att de kan ta hand om sina familjer, vilket i sin tur leder till att samhället får in pengar. För att ett brottsförebyggande projekt ska vara framgångsrikt krävs det att de baseras på kunskap, det vill säga att det ska finnas kunskap om vad som orsakar till brott, hur information om förhållanden i området där projektet ska bedrivas ska tas fram och analyseras, vilka program och metoder som fungerar för att lösa problemen samt hur dessa program och kunskaper ska implementeras (UNODC 2010, s. 50-54). Vad som inte är effektivt för att förebygga brott är det traditionella sättet att bekämpa brott på, det vill säga att reagera på brottslighet genom polis, domstolar och fängelse. I USA har till exempel ca 75 % av alla som ställs inför en domstol blivit dömd tidigare och 69 % har flera tidigare domar. För den som en gång hamnar i rättssystemet är risken för återkomst stor (Waller 2014, s. 107-108). Forskningen är enig om att brottsprevention är det bästa sättet att förebygga brottslighet på längre sikt. Att FN säger att brottsprevention är effektivt gör det svårt att ifrågasätta den slutsatsen. Det finns också andra stora organisationer som drar samma slutsats till exempel US Department of Justice och World Health Organization (WHO) (Waller 2014, s. 21).

Med de här bevisen kan det låta som en självklarhet varför brottsförebyggande arbete borde vara en prioritet, men enligt Mythen (2014, s.3-5) lever vi idag i ett risksamhälle, där vår högsta prioritet är att minimera risker. Effekterna av, rädslan för och vad som ska göras åt brottslighet har blivit flitigt debatterat i media och bland experter, ofta med utgångspunkten av hur farligt vårt samhälle är. Det har lett till att politiker vill visa handlingskraft och försöka lösa problemet med kriminaliteten genom att vara tuff mot kriminaliteten och straffa de som begår brott. I Sverige ser det lite annorlunda ut jämfört med andra länder i Europa och Nordamerika. Generellt är svenska folket mer positiv till brottsprevention och mer negativ till fängelse som en lösning på kriminalitet (Demker et. al 2008, s. 319-320). Författarna hävdar dock att den svenska opinionen över tid har fått ett mer punitivt synsätt (ibid., s.327). Detta kan vara en förklaring till att brottsförebyggande arbete ofta är mindre prioriterat än reaktiva åtgärder. Det kan dock finnas andra förklaringar som forskningen inte riktar in sig på till exempel att det ibland inte går att se resultatet av det brottspreventiva arbetet direkt och att det

finns en mindre kunskap hos allmänheten om vad ett brottspreventivt arbete innebär i praktiken.

Enligt Malmö stads rapport (2015, s.2-19) är det första gången CTC genomförs i Sverige och att CTC är någonting nytt. Sahlin skriver dock att "Oavsett i vilket sammanhang det förebyggande arbetet presenteras brukar det beskrivas som en nyhet som är på väg att ersätta en annan, mer gammalmodig syn på problemen" (Sahlin 2008, s.13) och en stor anledning till att många brottsförebyggande program misslyckas är att kunskap om förhållanden saknas och att programmen istället bara anses vara moderna (Linden & Chaturvedi 2005, 252-253).

5.2 Social brottsprevention

Brottspreventivt arbete kan delas in i olika kategorier och i olika perspektiv, beroende på vad det fokuseras på. De två stora kategorierna är situationell brottsprevention och social brottsprevention (Schneider 2009, s.20-21). CTC är en modell som inriktar sig på social brottsprevention, det är därför denna kategori som jag kommer att fokusera på i den här uppsatsen. FN:s handbok om brottspreventivt arbete säger att social brottsprevention:

"includes a range of social, educational, health and training programmes, such as those that target at-risk children or families when the children are very young, to provide them with support and child-rearing skills. Some early intervention programmes are also referred to as developmental crime prevention, since they try to intervene to develop resilience and social skills among children and their families. Programmes may also target groups of children in areas where children and young people are at particular risk, such as street children or children living in informal settlements or disadvantaged areas. Other examples include education projects in schools, or recreation and skills training projects for children and young people in the community, also in an attempt to increase awareness and resilience as they grow up and develop." (UNODC 2010, s.12-13)

Premissen bakom social brottsprevention är att det finns en kombination av sociala, miljömässiga och personliga faktorer hos personer som gör dem kriminella. Genom interventioner mot barn och ungdomar ska dessa faktorer förebyggas (Schneider 2009, s.77-78). De bakomliggande faktorerna kallas risk- och skyddsfaktorer, det vill säga faktorer hos individen, familjen eller i miljön som ökar eller minskar riskerna för en person att hamna i kriminalitet. Det gäller därmed att motverka riskfaktorerna, uppmuntra skyddsfaktorerna och jobba med barn eller ungdomar som uppvisar problembeteenden. Ett problembeteende är ett

icke önskvärt beteende sett utifrån samhällets perspektiv, till exempel våld, alkohol och droger, tonårsgraviditet samt misslyckade skolprestationer. Dessa beteenden utgår från den sociala inlärningsteorin om att människor lär sig ett beteende i en social kontext och genom interventioner ska beteendet förbättras (Ferrer-Wreder et al. 2005, s. 23-28). De riskfaktorerna som vi vet ger en förhöjd risk för att ungdomar ska hamna i kriminalitet är att födas i en familj som lever i relativ fattigdom, växa upp i en ej fungerande familj, ha dåliga sociala och kognitiva förmågor, visa upp beteendeproblem i skolan, ha dålig skolgång, leva i en kultur med våld och som vuxen är arbetslös eller har låg inkomst (Waller 2014, s. 19). Kriminologer hävdar dock att bara satsa på individer eller familjer genom social brottsprevention inte är tillräckligt för att förändra brottsligheten på längre sikt. Det krävs också att det arbetas med de politiska, ekonomiska och kulturella faktorerna i samhället som orsakar brott. Fattigdom, ojämlikhet och utanförskap är också faktorer till kriminalitet (Lane & Henry 2004, s.204-205). Brottsprevention kan också delas in i allmän och selektiv prevention beroende på vem eller vad programmet riktar sig till. Selektiv brottsprevention betyder att arbetet inriktas på individer och försöker förändra dem, medan generell brottsprevention betyder att programmet riktar in sig på större grupper eller hela områden (Sahlin 2008, s. 32-33). CTC-projektet i Malmö handlar om en generell inriktning där det är områdets problem som ska lösas.

Den mesta forskningen, metoderna och utvärderingarna om brottspreventivt arbete kommer ifrån USA och är skriven utifrån amerikanska förhållanden. Detta för att USA har mer och bättre data och forskning än någon annan jämförbar demokrati i världen (Waller 2014, s.3). Takala (2004, s.139-140) skriver att i de nordiska länderna finns mycket av de metoderna som används inom social brottsprevention, i andra länder, i det välfärdssystem vi har. Det går därmed inte att kopiera brottspreventiva projekt från andra länder, utan de måste anpassas till nordiska förhållanden. När ett program utvärderas av en myndighet eller forskare i ett land görs det utifrån det landets förhållande. Det är därför inte alls säkert att ett brottspreventivt projekt som har varit effektivt där skulle vara effektivt i Sverige.

5.3 Hur ett brottspreventivt arbete bör se ut enligt forskningen

Brottspreventivt arbete bör ledas av kommuner eller städer. Detta eftersom kommunen har möjlighet att fatta beslut om att implementera program, samt de har ofta kontroll över de organisationer som är med och bidrar i ett brottspreventivt arbete. Dessutom betalar invånarna i en kommun skatt till kommunen, vilket gör att kommunen har kontroll över budgeten.

Städer eller kommuner är dessutom de som känner till förhållandena i staden bäst (Waller 2014, s. 234-237). Beträffande att förebygga och förhindra brott är det vanligt att politiker fokuserar på polisen och hävdar att fler poliser och mer resurser till polisen ska lösa problemen. Det finns dock begränsningar i vad polisen ensam kan åstadkomma. En sådan enkel sak är att alla brott inte rapporteras till polisen och därför kan de inte göra någonting åt dem (ibid, s. 33-38). Polisen är ändå en viktig part i det brottspreventiva arbetet, men då är det viktigt att polisen samarbetar med andra aktörer, jobbar med människorna i de områden där de är verksamma och har ett proaktivt istället för ett reaktivt sätt att angripa problem på (UNODC 2010, s. 91). Även i svenska studier anses polisen vara en mycket viktig del i det brottsförebyggande arbetet. Framför allt tillför polisen kunskap om de lokala problemen (Brå 2006, s. 23-25). Många poliser hävdar dock att det brottspreventiva arbetet är nedprioriterat och saknar resurser, det finns också en dålig kunskap om vad brottspreventivt arbete är och innebär. Det finns till exempel forskning som visar på att det finns metoder som polisen uppfattar som brottspreventivt, men som inte har någon effekt (Patel 2013, s. 11-15). Enligt Berg, Gustafsson och Johansson Mienke (2011, s.18-21) är samverkan mellan olika aktörer viktig för att ett bra brottspreventivt arbete ska vara möjligt. I författarnas rapport står det att de viktiga stegen som bör tas i ett brottspreventivt arbete är att initiera samverkan, förbereda genom att skapa en analys över problemen, göra en handlingsplan av hur de ska lösas, genomföra handlingsplanen och utvärdera arbetet. När det gäller att förbereda arbetet är det viktigt att identifiera de bakomliggande orsakerna till problemet, komma överens om vad som ska prioriteras, formulera mål för hur problemen ska bekämpas och välja vilka åtgärder som ska göras. Arbetet ska innefatta beprövade åtgärder som är bevisade att fungera (ibid, s. 55-60). Enligt Brås bedömning krävs särskilt avsatta resurser, långsiktigt arbete, bred verksamhet, användandet av kunskap, bra planering och bra utvärdering för att ett brottspreventivt arbete ska vara effektivt (Brå 2006, s. 6-8). Även UNODC (2011, s. 48) poängterar vikten av att det finns kunskap om brottslighet och vilka strategier som finns för att förebygga den. De svenska studierna ger en generell bild över hur ett bra brottspreventivt arbete bör bedrivas. Det intressanta är att det står väldigt lite om vikten av att använda evidensbaserade program och vilka program dessa är. Inte heller i någon annan svensk studie har jag hittat några exempel på evidensbaserade program som har använts eller bör användas. I den engelskspråkiga forskningen däremot betonas vikten av att använda evidensbaserade metoder och det finns mycket information om vilka program samt metoder som fungerar. Som exempel har the Center for the Study and Prevention of Violence i Colorado en blueprint över vilka program som rekommenderas, baserat på utvärderingar av 1000 program som

jobbar mot riskfaktorer (Waller 2014, s. 111). Amerikansk forskning dominerar preventionsforskningen, men det finns även europeiska program som är bevisat effektiva (Ferrer-Wreder et al. 2005, s.17).

När det gäller brottsprevention genom social utveckling är det viktigt att analysera de riskfaktorer som finns och arbeta med de bakomliggande orsakerna till dem. Det finns en bred forskning kring vilken bakgrund personer som är kriminella har. Studier har visat att för varje åldersskull finns det ca 5-10 % av personerna som står för 50-70 % av brottsligheten. Dessa personer har ofta många av de kända riskfaktorerna (Waller 2014, s.20). Genom att hjälpa barn och ungdomar som har dessa riskfaktorer undviks en utveckling mot en kriminell karriär. Det finns en lista över vilka riskfaktorerna är och genom att följa den listan fås det fram en profil över vilka riskfaktorer som finns i området som brottspreventionen ska rikta sig mot. Det listan analyserar är riskfaktorer hos individen, familjen, skolan, området och umgänge (Schneider 2009, s. 87-90, Malmö stad 2015, s. 12). Efter att problemet har analyserats är det viktigt att sätta in rätt åtgärder, det vill säga program som riktar in sig på de prioriterade riskfaktorerna. I engelskspråkig forskning finns det en hel del program som är bevisat effektiva och det finns olika program som riktar in sig på olika typer av riskfaktorer, allt ifrån tidig barndom till nästan vuxna tonåringar (Waller 2014, s.110-135).

5.4 Vad forskningen säger om CTC

Själva CTC är inget program utan ett system för att analysera, utbilda personer och implementera effektiva program. CTC-modellen är mer ett sätt att gå till väga för att kunna göra ett effektivt brottspreventivt arbete (Arthur et al. 2010, s. 247). CTC-modellen handlar om universell prevention, det vill säga att den riktar in sig på hela området och inte på olika individers eller grupper i området. Tanken är därmed att individer ska förändras genom att hela området förbättras (Oesterle 2014, s. 138). Webb sidan crimesolutions.gov rankar CTC som "promising- more than one study" (National Institute of Justice a u.å). Det betyder att det finns flera studier som indikerar att CTC-modellen, där den har använts, har uppnått sina uppsatta mål. För att rankas som effektivt krävs det starka bevis för att den uppnår sina uppsatta mål (National Institute of Justice b u.å). De två studier som webbsidan använder sig av för att utvärdera CTC visar att modellen har haft effekt när det gäller avvikande och kriminellt beteende, däremot visar den första studien att CTC inte har haft någon inverkan på droganvändning, medan den andra studien visar på en minskning av droganvändning i de

ställen där CTC implementerades (National institute of justice a u.å). Webbssidan crimesolutions.gov tillhör det amerikanska justitiedepartementet och har i uppdrag att samla in fakta om och utvärdera olika program som handlar om att bekämpa brott. Det finns också andra studier som visar att CTC kan vara effektivt som preventionsmodell. En *random control trial* visat att i de områden där CTC implementerades, har det hjälpt områdesteamet att ta fram och implementera evidensbaserade program (Arthur et al. 2010, s.254-255). Även en annan studie visar att CTC kan vara effektivt, genom att cigarettanvändning samt avvikande och våldsamt beteende var lägre i de områden där CTC användes. Även i denna studie användes en random control trial. Den är studien visade också att metoderna som användes var mer effektiva på pojkar än flickor. Som förklaring till det nämns att pojkar är mer exponerade för riskfaktorer än flickor är och kan därför dra mer nytta av programmet än flickor (Oesterle et al. 2014, s. 143-144). Problemet med studierna är att de är gjorda i liten skala i mindre samhällen. Oesterle med kollegor (2014, s. 144) säger till exempel att deras studie är gjord i samhällen under 50 000 invånare och inte i storstäder eller förorter. Det blir därför svårt att bevisa hur effektivt CTC är i större områden. Det var forskarna David Hawkins och Richard Catalano som grundade CTC en gång i tiden (Steketee et al. 2013, s. 100). Att någon av dem finns med i alla undersökningar och utvärderingar av programmen kan leda till ett bias, där de försöker bevisa att deras metod är effektivt. Även i Europa används CTC i brottspreventiva projekt, då CTC har blivit implementerat i 25 områden i Nederländerna. Eftersom det finns skillnader mellan USA och Nederländerna krävs det att programmet anpassas till nederländska förhållanden. Till exempel är det ofta människor som jobbar med samhällsservice som är involverade i CTC i Nederländerna, medan i USA är det i större utsträckning volontärer som arbetar med CTC. En utvärdering av programmet visar att även i Nederländerna blev det en större implementering av evidensbaserade metoder för att lösa de lokala problemen, men inte i den utsträckningen som i USA. Ett problem med implementeringen i Nederländerna var att det fanns få evidensbaserade program i nederländsk kontext. Samma problem blir det när Sverige nu försöker implementera CTC (Steketee et al. 2013, 101, 113-114).

6. Teori

För att analysera materialet om hur organisationen ser ut och hur den arbetar med CTC har jag valt att använda mig av Max Webers teori om idealtyper.

6.1 Webers teori om idealtyper

Enligt Weber ska vetenskapen vara värdeneutral, det vill säga att den bara kan uttala sig om fakta. Samtidigt är samhällsvetenskapen värderarelevant, där känslor och värden ska tolkas. För att lösa detta problem skapade Weber begreppet idealtyper som är en mental konstruktion för forskaren när han eller hon försöker tolka forskningen. Idealtyper handlar inte om ideal, utan är ett sätt att närma sig den komplexa verkligheten. Begreppet beskriver bara ett tankesätt och är i sig inte värderande. Ett annat uttryck i Webers teori är "förståelse" som förklarar hur människor förstår varandra. Förståelse delas in i två kategorier: aktuell och förklarande förståelse. Aktuell förståelse är det vi förstår direkt genom att vi känner till regler eller ser personers känslor. Förklarande förståelse är när en person försöker förklara det bakomliggande motivet till handlingen (Månson 2007, s. 73-74). Weber beskriver socialt handlande som hur människor samspelar med varandra och reagerar på varandras handlingar. Sociala handlingar delar Weber upp i fyra idealtyper: målrationellt, värderationellt, affektuellt och traditionellt handlande. Målrationellt handlande är att handla för att uppnå bestämda mål, värderationellt handlande är en tro på det etiska, estetiska eller religiösa i handlingen oavsett resultatet av den. Affektuellt handlande är handlande bestämt utifrån aktörens känslotillstånd och traditionellt handlande är bestämt av ingrodda vanor (Weber 1983, s. 16-19). I Webers teori är legitimitet ett viktigt begrepp. Enligt Weber finns det fyra grunder för legitimitet: traditionell legitimitet; det har alltid varit så, affektuell legitimitet; en känslomässig tro på ett ideal, uppenbarelse eller förebild och värderationell legitimitet; en tro på absoluta världens giltighet och legitimitet för att regler betraktas som legitima av aktören. Den sistnämnda typen av legitimitet kan delas in i två grupper, antingen att den har överenskommit av parterna eller att den införts av en myndighet som betraktas som legitim (ibid, s. 26). Även i olika grupper och organisationer beskriver Weber tre idealtyper: traditionella, karismatiska och byråkratiska organisationer. Traditionella organisationer handlar efter traditionella handlingar och legitimitet, i karismatiska organisationer handlar det utifrån affektuell legitimitet och handlingar och i byråkratiska organisationer är styrda av ett målrationellt handlande och legitimitet (Månson 2007, s. 76).

6.2 Hur jag ska använda teorin i min uppsats

Webers teori kommer att användas för att analysera vad tidigare forskning säger. Detta genom att analysera vilken idealtyp den rekommenderar för ett brottspreventivt arbete. Jag kommer

också genom den insamlingen av material jag har gjort analysera det som aktörerna säger och vilken idealtyp Malmö kommun arbetar efter.

7. Metod

Jag har valt att använda mig av en kvalitativ forskningsmetod genom att genomföra fem intervjuer och en deltagande observation. Den kvalitativa forskningen bygger ofta på att tolka hur de personer som undersöks tolkar och beskriver sina upplevelser. Skillnaden mellan kvalitativ forskning och kvantitativ forskning är i stora drag att inom kvalitativ forskning tolkas ord istället för siffror (Bryman 2011, s.340-341). Det jag vill undersöka är hur personerna som är involverade i projektet arbetar med det och ser på projektet, vilken kunskap ledarna har om hur ett brottspreventivt projekt ska bedrivas och hur de har tänkt att implementera projektet i Almgården.

7.1 Kvalitativa intervjuer

I min studie har jag genomfört fem stycken kvalitativa intervjuer, en ostrukturerad intervju och fyra semistrukturerade intervjuer. En ostrukturerad intervju innebär att det inte finns någon intervjuguide, utan intervjuaren har bara ett PM med olika teman (se bilaga). I en semistrukturerad intervju däremot finns det en intervjuguide med olika frågor (se bilaga), men intervjupersonen har stor frihet att svara på sitt eget sätt (Bryman 2011, s.414-415). Jag valde att göra den ostrukturerade intervjun innan jag visste om något om projektet. Denna intervju gjordes med den person som är projektanställd på stadskontoret i Malmö för att leda projektet. I den här uppsatsen benämns personen som projektledaren. Anledningen till denna intervju var att jag ville lära mig om vad projektet var och vad det gick ut på. Efter intervjun gjorde jag en intervjuguide och intervjuade henne igen, detta för att få reda på mer om projektet. Projektledaren föreslog sedan fler personer som kunde och ville bli intervjuade. En av dem var ledaren för hela Trestad2-projektet i Malmö, som i den här uppsatsen benämns som trestadsledaren. Anledningen till intervjun med honom var att han hade kunskap om själva CTC-modellen och varför Malmö kommun valde att använda sig av den. Både trestadsledaren och projektledaren jobbar på stadskontoret i Malmö. Projektledaren föreslog också att jag kunde intervju en fritidsledare som verkar i och runt omkring Almgården, i denna uppsats benämns personen som fritidsledaren. Anledningen till att denna intervjuperson valdes var att

jag ville intervjua en person som har sin verksamhet i och känner till området Almgården bättre än de på stadskontoret gör. Efter de intervjuerna var klara ansåg jag att det behövdes en till intervju med en person som har sin verksamhet i närheten av Almgården och tog därför kontakt med rektorn på en skola i närheten av Almgården, där barn som bor i Almgården går. I denna uppsats benämns personen som rektorn. Jag kommer även benämna fritidsledaren och rektorn som de som har sin verksamhet runt Almgården. Intervjuerna med dessa personer skedde på de ställena där de har sin verksamhet. Den här processen med att först kontakta en person som är relevant för undersökningen och sedan genom denna person få kontakt med andra personer kallas för snöbollsurval (Bryman 2011, s.196). Efter intervjuerna har de transkriberats, kategoriserats och analyserats utifrån de delar jag har i resultat och analysdelen. Analysen har inte bara gjorts av vad de säger utan också vilken kunskap de har om det de säger. Citaten som jag kommer att använda från intervjuerna har gjorts om så att pauser, tvekingar, felsägningar och upprepningar har tagits bort. Detta förändrar dock inte innebörden i citaten.

7.2 Deltagande observation

I min studie valde jag också att genomföra en deltagande observation. Denna deltagande observation gjordes på en utbildning där alla aktörer som är med i CTC-projektet i Malmö var inbjudna till. Alla aktörer förutom polisen var med på den utbildningen och totalt var där ca 20 personer (det kom till och gick några under dagen). Utbildningen var en heldagsutbildning som varade mellan kl. 9 till kl. 16 och den ägde rum i en konferenslokal på ett hotell i Malmö. Med på utbildningen fanns också två nederländska forskare som hade utbildat de svenska utbildarna dagen innan. Det som genomfördes under dagen var att gå igenom feedback på områdesprofilen och diskutera hur de ska gå vidare med en handlingsplan. Förutom att närvara på själva utbildningen pratade jag med vissa aktörer i pauserna. Tanken med en deltagande observation är att studera ett socialt sammanhang för att få kunskap om hur människor beter sig. Min deltagande observation kan beskrivas som en öppen roll i en sluten miljö. En öppen roll betyder att forskaren är öppen med vem den personen är samt vilket syfte han eller hon har med sin deltagande observation och en sluten miljö kan beskrivas som en miljö där bara ett visst antal begränsade personer befinner sig (Bryman 2011, s. 377-380). Det som jag studerade i den deltagande observationen var hur aktörerna utbildas i CTC, vad de anser om projektet och om de själva tror att projektet kan genomföras. Jag var öppen med vem

jag var samt vad mitt syfte med att vara där var och miljön kan beskrivas som en sluten miljö, eftersom det bara var ett antal inbjudna som var där. Tillträdet till utbildningen fick jag genom att jag blev inbjuden av projektledaren.

7.3 Etikavsnitt

Det finns vissa etiska principer som bör följas i en vetenskaplig studie och de är att informera de berörda om undersökningens syfte, att de berörda ska samtycka till att vara med, att personerna behandlas med största möjlig konfidentialitet och att uppgifter bara får användas i forskningsändamålet (Bryman 2011, s.131-132). Det jag har problem med i denna uppsats är att de personer som intervjuas går att identifieras av andra, framförallt av andra involverade i projektet. Detta eftersom alla inblandade vet vem som menas när deras titel benämns, dessutom är de flesta intervjuerna gjorda med de personer projektledaren föreslog.

Anledningen till att jag väljer att benämna dem med titel är att jag tycker det är viktigt att tala om vilken roll en person har i projektet när jag hänvisar till eller citerar en person. Dessutom är det svårt att anonymisera personerna helt eftersom projektet består av ca 20 personer.

Anledningen till att deras namn inte skrivs ut är att de övriga som läser denna uppsats inte ska kunna identifiera dem.

7.4 Hur jag kommer att använda datainsamlingen i min uppsats

Jag kommer i denna uppsats att göra en utvärdering av om det som Malmö kommun har genomfört hittills motsvarar hur forskningen säger att ett effektivt brottspreventivt arbete bör bedrivas. Baserat på det kommer jag sedan göra en utredning om det finns potential att implementera CTC i Malmö. Den typ utvärderingsmodell jag har tagit inspiration av är teoribaserade utvärderingsmodeller, som studerar hur en åtgärd har genomförts, samt mål och effekter av den. Detta genom att lyfta fram de teoretiska utgångspunkterna bakom programmet för att kunna undersöka om programmet uppnår målet (Sandberg & Faugert 2012, s. 76-77). CTC har som utgångspunkt att varje fas i projektet ska genomföras effektivt innan nästa fas påbörjas och det brottspreventiva arbetet ska utgå från teorierna om risk- och skyddsfaktorer. Jag kan däremot inte undersöka effekterna av det som uppnåtts, eftersom projektet fortfarande pågår. Den teorimodell som används i utvärderingen är inspirerad av ramfraktionsmodellen som handlar om att studera föreställningar, traditioner och socialt

samspel mellan aktörer. Utvärderingen försöker studera kontexten som en åtgärd genomförs i och datainsamlingen går ut på att svara om aktörerna stödjer eller förhindrar verksamheten (ibid, s. 80-81). Jag kommer att använda Webers teori för att analysera utvärderingen om hur projektledningen och aktörerna i projektet arbetar. För att ett utredningsarbete ska vara bra krävs det explicitet och expansivitet. Explicitet betyder att en utredning går systematisk tillväga och i så stor utsträckning som möjligt förklarar förutsättningarna för det resultat som framkommit. Expansivitet betyder att bredda och fördjupa analysen och skaffa sig ny kunskap (Edvardsson 2003, s. 27). Jag kommer göra mina slutsatser utifrån hur jag anser att projektet ser ut just nu samt hur personerna i intervjuerna och på den deltagande observationen säger att de har tänkt arbeta vidare med projektet. Analysen kommer också att breddas och fördjupas genom att jag tar med hur stort område projektet genomförs i och hur det ser ut där. Utredningen är till för att undersöka om det finns potential för Malmö kommun att genomföra projektet i Almgården. Jag kommer att använda Habermas teori i detta avseendet. Det är inte bara intervjuerna och den deltagande observationen som kommer att användas för att inhämta information, även den fakta som presenteras i Malmö stads rapport (2015) kommer att vägas in.

7.5 Avgränsningar och problem

Jag har valt att inte undersöka vad de personer som bor i Almgården tycker om området och vad som behövs göras, utan jag kommer bara att återge vad aktörerna i systemet säger om Almgården. Detta på grund av att det inte fanns tid till att göra den undersökningen. Jag kommer också bara att undersöka hur projektet i sin helhet bedrivs, inte hur enskilda aktörer arbetar eller ska arbeta med det. När det gäller det framtida arbetet kommer jag att bara att fokusera på piloten, det vill säga det arbete som ska göras i Almgården. Malmö kommun har inte bestämt hur, och om de ska gå vidare efter piloten, därför tycker jag att det inte går att utreda så långt i framtiden. Jag har inte heller valt att bedöma hur lämpliga de nederländska utbildarna är, eftersom jag inte har tillräckligt med kunskap om det. Det jag kommer att bedöma från utbildningen är vilken information aktörerna fick samt hur de såg på arbetet.

De problem har funnits med arbetet är att CTC-projektet är ett pågående projekt, det gör det svårare att bedöma om det är bra eller inte, jämfört med ett färdigt projekt. Detta eftersom resultatet av arbetet inte kan undersökas. Jag tycker ändå att jag har fått en bra insikt i vad aktörerna tycker om projektet samt hur projektet ser ut, genom intervjuerna och den

deltagande observationen. Det finns också en tidsbegränsning att ta hänsyn till när det gäller insamlandet av materialet. Om jag hade haft längre tid på mig hade fler intervjuer med fler aktörer gjorts och en deltagande observation på nästa utbildning som är i Juni, som handlar om de olika programmen som ska implementeras, hade genomförts. Efter mina intervjuer ville jag intervjua någon från socialtjänsten också, eftersom de har personkontakt med många som bor i Almgården, men på grund av tidsaspekten hann inte detta göras.

8. Resultat och analys

Det resultat jag har fått fram genom datainsamlingen kommer analyseras utifrån sex olika kategorier. Den första berör varför CTC valdes som modell och om det var ett bra val, den andra kategorin handlar om hur det ser ut i Almgården och om analysen som gjorts av området är rätt, den tredje kategorin är om hur områdesteamet har skapats, vilka aktörer som är med, hur de ser på projektet och om det är ett bra team för att jobba med projektet, den fjärde kategorin är vilken erfarenhet Malmö kommun har dragit av CTC-projekt i andra länder och hur de har tänkt föra över evidensbaserade program till Sverige, den femte kategorin handlar om vilken utbildning aktörerna får i CTC samt hur bra den är och den sista kategorin handlar om det tänkta fortsatta arbetet med CTC i Almgården samt om det finns potential att genomföra ett effektivt brottspreventivt arbete där. Dessa kategorier analyseras utifrån Wbers teori om idealtyper.

8.1 Varför CTC valdes

8.1.1 Det gamla projektet i Malmö

Det har tidigare funnits brottspreventiva arbeten och projekt i Malmö kommun. Enligt trestadsledaren är det "en gammal god tradition det här att arbeta förebyggande" (trestadsledaren). Bakgrunden till Malmö kommuns val av CTC som modell var att det tidigare i Malmö fanns ett brotts- och drogförebyggande projekt som varade mellan 2002 och 2010. När projektet avslutades 2010 utvärderades det. Enligt trestadsledaren visade utvärderingen att projektet inte hade uppnått sina mål och de insatser som hade gjorts hade inte fått någon effekt. Anledningen till detta var enligt intervjupersonen att det inte fanns någon koppling mellan mål och val av insats, insatserna som valdes var inte evidensbaserade

samt att i de fall de var evidensbaserade brast det i implementeringen. En orsak till detta var enligt trestadsledaren att det fanns sju olika organisationer som hade olika viljor, dessutom lade sig politikerna i och målen blev visionära och ouppnåeliga. Han beskriver det som att:

"Det blev lite såhär, snälla människor som ville göra goda saker. Och man kan väl säga, när man tittar på det så här, den bärande teorin var, vi är många som har gjort mycket över lång tid och det är inte en särskilt framgångsrik teori som sådan. Utan man utgick bara ifrån att om vi är så många som jobbar hårt under en lång tid, så kommer det att få positiva effekter. Men icke sa nicke."

(trestadsledaren)

Även de andra intervjupersoner beskriver att tidigare projekt, som de har arbetat med eller vet om, har varit kortsiktiga. De har i stor grad också varit problemfokuserade; och handlat om att fokusera på problembeteenden istället för på de bakomliggande orsakerna till de dem. Enligt intervjupersonerna är det vanligt att ett problem upptäcks, sedan arbetas det mot problemet ett kort tag och därefter läggs projektet ner. Rektorn säger att:

"Jag är nog inte någon fan när det kommer till projekt. För det är ofta så att man jobbar med det intensivt i några år och sedan läggs projektet oftast ner, eller att man säger att de ska drivas i den ordinarie verksamheten och det finns ju oftast inte resurser eller pengar till det." (rektorn)

Även på den utbildningen jag genomförde min deltagande observation på uttryckte flera aktörer att de var trötta på tillfälliga projekt och program.

Så som trestadsledaren beskriver det gamla projektet, kan det ses som att projektet styrdes av det som Weber (1983, s.18) kallar för ett värderationellt handlande. Enligt modellen som Eriksen och Weigård (2000, s. 37) visar om Webers handlingstypologier innehöll projektet medel för att genomföra insatserna, mål för vad som skulle hända och värden för vad som vad skulle vara bra med arbetet. Men följderna av det som implementerades förbisågs. Insatserna gjordes för att de ansågs vara etiska; det fanns en tro på att de var rätt insatser att genomföra och att bara insatserna gjordes skulle det bli bra. Utvärderingarna som sedan gjordes visade att det inte blev så. Det styrks också av att det trestadsledaren säger om att politikerna lade sig i arbetet och att målen därmed blev visionära och ouppnåeliga. Det värderationella handlandet ledde till att det gamla projektet hade en värderationell legitimitet, genom att personerna i projektet hade en känslomässig tro på att de värden som projektet ville uppnå var bra och att andra människor skulle förstå och acceptera det. Analysen Malmö stad gjorde efter det tidigare projektet är att ett brottspreventivt projekt måste ha det som Weber (1983, s. 18) kallar ett målrationellt handlande för att kunna vara effektivt. Trestadsledaren säger:

"Har vi ingen effekt, då är det ju bara ett gigantiskt resursslöseri från oss som gör det och slöseri med tid för de som utsätts för det här, och är det skadligt, då är det ju en ren och skär katastrof. Så att det här är ju riktigt uselt, vi måste ställa krav på oss själva som sagt. Jag tycker att det är ett oeftergivet krav att visa att det (som görs) åtminstone inte är skadligt. För det är ju också så här att, och jag tror att det är en del av problemet på det stora hela att, man tror att prevention är intuitivt. Det är en massa godhjärtade personer som vill väl och tycker att det är självklart att man ska göra än det ena än det andra, men så fungerar det inte." (trestadsledaren)

Det som trestadsledaren säger tolkar jag som att han tycker att det behövs att ett brottspreventivt projekt har en värderationell legitimitet, eftersom de som leder projektet måste ha förtroende från de som bor i området och det måste kunna bevisas att det som görs är bra för dem. Därför måste ett brottspreventivt projekt styras utifrån ett målrationalt handlande och ha en målrationalt legitimitet. Det rektorn sa i intervjun och de andra aktörerna sa på utbildningen är att de är trötta på tillfälliga projekt, därför är de positiva till den tio års plan som CTC-modellen innehåller. Även Schneider (2009, s. 311-312) skriver att det i ett brottspreventivt projekt är viktigt att jobba långsiktigt och att det går att bevisa att det som görs är effektivt. Detta genom att utvärdera projektet regelbundet och ta reda på vad som fungerar, vad som inte fungerar och därefter eventuellt förändra arbetet. Att det behövs ett målrationalt handlande stämmer därmed överens med vad Schneider rekommenderar.

8.1.2 Varför Malmö kommun valde CTC

Analysen som gjordes när Malmö kommun letade efter en modell att arbeta efter, var att det behövdes ett system där de kunde arbeta efter ett målrationalt handlande, genom att det krävdes att de program som ska implementeras får de följder som motsvarar de uppsatta målen. Slutsatsen som drogs var att de behövde en modell som var långsiktig och som jobbar med de bakomliggande orsakerna. Alla intervjupersonerna har sagt att enligt dem är ett effektivt brottspreventivt arbete långsiktigt samt undersöker och jobbar med de bakomliggande orsakerna till varför människor utvecklar ett kriminellt beteende. Enligt trestadsledaren togs CTC till Malmö kommun genom att de undersökte vilka preventionssystem som fanns, som kunde styra upp ett brottspreventivt arbete och som kunde säkerställa implementeringen av effektiva metoder. Denna undersökning gjordes i hela världen. Han sa också att de som letade efter en modell ville ha ett flexibelt system, eftersom Malmö är en ganska stor stad och det ser olika ut i staden. Andra program undersöktes men CTC valdes ut som metod, detta för att i CTC-modellen kan alla institutioner i samhället vara

med. Själva CTC är inget nytt sätt att arbeta på, utan modellen bygger på vad forskningen säger hur ett effektivt brottspreventivt arbete bör bedrivas. Att undersöka de bakomliggande orsakerna till ett problembeteende och jobba med dem stämmer överens med vad Schneider (2009, s.77-78) och UNDOC (2010, s. 12-13) skriver, nämligen att tanken med social brottsprevention är att jobba långsiktigt. CTC är i stor utsträckning en modell som bygger på det som Weber (1983, s. 18) kallar ett målrationellt handlande. Det målrationella handlandet som Arthur med kollegor (2010, s.247) beskriver är att enligt CTC-modellen används program som är evidensbaserade och med hjälp av enkäten övervakas och utvärderas arbetet regelbundet. Detta sätt att arbeta stämmer överens med vad Schneider (2009, s.77-78) skriver att ett brottspreventivt arbete ska fokusera på. Eftersom det krävs att programmen som används är evidensbaserade kan förslag som bygger på ett värderationellt, affektuellt eller traditionellt handlande förkastas med motiveringen att det krävs mer än en känsla av att det som görs är bra för att det ska användas, det måste också kunna bevisas. CTC-modellens målrationella handlande ger också systemet en målrationell legitimitet, genom att aktörerna kommer överens om vad de ska göra och de kan argumentera varför det är bra att göra så. På utbildningen sa de personer jag pratade med att de tyckte att det var bra att CTC-projektet är långsiktigt och de tror att projektet blir bra om det genomförs i praktiken. Aktörerna var nöjda med hur CTC-metoden ser ut och de sa att de gärna vill jobba med den. De sa också att de tror att det kommer att gå att införliva CTC i deras vanliga arbete. Berg, Gustafsson och Johansson Mienke (2010, s. 18-19) skriver att det är viktigt att alla parter har ett helhetsperspektiv och en samsyn över arbetet, det vill säga en konsensus över vad som ska göras och vilka mål som ska uppnås, CTC-modellen bygger på detta. Det som trestadsledaren beskriver kan ses som att Malmö kommun letade efter en modell som hade ett målrationellt handlande och där Malmö kommun kunde få en värderationell legitimitet, genom ett långsiktigt arbete och genom bevisat effektiva nå de uppsatta målen. CTC-modellen uppfyller dessa krav och det stöds även av forskning (Arthur et al. 2010, s.247).

8.2 Området Almgården

Analysen av vilka problem som finns i Almgården och vilka risk- och skyddsfaktorer som ska prioriteras har gjorts utifrån en enkät som skickades ut till skolorna i Malmö. Även annan information har inhämtats för att kunna jämföra resultaten från enkäten och ta reda på hur de överensstämmer med den data. Enligt projektledaren består komplementerande data av olika

typer av levnadsvans- och trygghetsundersökningar som har gjorts i Malmö. Även statistik som till exempel brottsstatistik, sysselsättningsnivå och bidragsberoende har inhämtats.

8.2.1 Beskrivningen av Almgården av aktörerna

När jag frågade intervjupersonerna om hur det ser ut i Almgården och vilka problem som de tycker finns där, fick jag liknande berättelser av samtliga intervjuade. Projektledaren sa att Almgården är ett bostadsområde där det uteslutande finns hyreslägenheter med en fastighetsägare, Akelius, samt att det finns familjer som har bott där i flera generationer och som har ett högt bidragsberoende. Det finns också en historia av drogproblematik inom vissa familjer och överlag är utbildningsnivån låg. Även rektorn och fritidsledaren nämner att Almgården är ett socioekonomiskt svagt område, där det finns en stor arbetslöshet. Rektorn säger även det som projektledaren säger, nämligen att det finns drogproblematik bland vissa familjer och att området är "lite stökigt". Vidare nämner han att det i Almgården bor många fränksilda föräldrar, som bor där tillfälligt tills de hittar en lägenhet i en annan del av staden, därmed finns det en stor in- och utflyttning. Alltså finns det i Almgården enligt intervjupersonerna både familjer som har bott i där i flera generationer och familjer som bor där tillfälligt. Även på utbildningen togs denna bild av Almgården upp. Rektorn säger om barnen på skolan att "de flesta är ju bra, men motivationen är oftast inte så hög. Där är någon inre drivkraft som saknas, för man har ju, man har väldigt mycket annat att tänka på" (rektorn). Han påpekade dock att det finns många barn från Almgården med en problematisk bakgrund som har lyckats bra i skolan. Även projektledaren säger att hennes bild är att det inte anses vara "coolt att studera" eller "coolt att göra läxorna" bland barnen i området. Målet med projektet är, i det här fallet, att förändra den kultur som finns i Almgården till att barnen blir mer motiverade att studera och därmed klarar av studierna, att de undviker att hamna i drogmisbruk som sina föräldrar och att de undviker att utveckla ett bidragsberoende. Det måste dock påpekas att detta som är beskrivet inte är den kultur som finns bland alla och i hela Almgården, detta är istället den av aktörerna upplevda kulturen hos en del individer och familjer som gör att det skapas ett problembeteende i området. Det som aktörerna säger påvisar att det finns en konsensus om hur det ser ut i Almgården bland aktörerna i projektet och som tidigare nämnts är det viktigt med en konsensus av aktörerna för att de ska kunna jobba mot ett gemensamt mål.

På utbildningen var det två socionomstudenter, som gör sin praktik på Malmö kommun, som redovisade resultatet av ett 20-tal intervjuer de hade gjort med boende i Almgården. Detta för att de boende också ska få tycka till om vad de vill ha i området och vad de tycker ska förändras. Enligt projektledaren är tanken med CTC att invånarna ska vara med och tycka till om arbetet och vad som behövs göras. Det intervjuerna som socionomstudenterna gjorde visade att de flesta som intervjuades trivdes i sitt bostadsområde, men nästan alla hade önskemål om vad som kunde förbättras. Intervjuerna har sammanställts i Malmö stads rapport (2015, s. 54-55) och Almgårdenborna önskade förändringar i utomhusmiljön och fler aktiviteter för de boende i området, för att förbättra stämningen och relationerna till varandra. Fritidsledaren beskriver också att Almgården "ofta är lite bortglömt", prioriteringar sker i stället i närliggande områden som Herrgården och Rosengård. Därför tycker fritidsledaren det är roligt att projektet är i Almgården. När projektledaren var ute i Almgården och träffade människor där, upplevde personen att de boende som personen pratade med det som positivt att det skedde någon form av aktivitet där. Att systemet undersöker hur de som befinner sig i livsvärlden upplever situationen i området stämmer överens med vad Berg, Gustafsson och Johansson Mienke (2011, s. 43) skriver, eftersom personerna som bor där ofta har en stor kunskap om hur det ser ut och vad som pågår.

8.2.2 Analysen av Almgården som Malmö kommun har gjort

Enligt Malmö stads rapport (2015, s.18) bygger analysen av risk- och skyddsfaktorer till stor del på enkäten som skickades ut. För att sedan validera svaren på enkäten samlades annan komplimenterande data in och tjänstemännens egna erfarenheter av Almgården togs med. Den komplimenterande data är enligt projektledaren:

"Då har vi bestämt oss att titta på (en) levnadsundersökning, sedan har vi inte riktigt kunnat få ner den riktigt på Almgårdennivå. Vi ser problem som många av de här ungdomsenkäterna, t.ex. region Skånes ungdomsenkätundersökning görs ju på skolnivå och man kan få det på stadsområdesnivå, men man kan inte få det på postnummernivå och därför kan vi inte riktigt använda det nu som komplimenterade data. Alltså det finns en sak som heter statistik(ohörbart) och där kan man gå in och titta på utbildningsnivå på dem som bor, hur många som är i sysselsättning, biståndstagande och lite hur det ser ut i boendet. Det har vi också tittat på. Sen gör ju Malmö högskola tillsammans med, polisen momsensom som är en trygghetsundersökning."
(projektledaren)

Rekommendationen av vilken data som ska insamlas för att analysera problem i ett område är statistiska underlag. Sedan ska statistiken kompletteras med olika undersökningar t.ex. trygghetsundersökningar. För att fördjupa analysen bör information från olika tjänstemän som har särskild kunskap om området inhämtas, t.ex. polis eller socialtjänst (Berg, Gustafsson & Johansson Meinke 2010, s. 39-43). Detta stämmer överens med vad Malmö kommun har gjort för att analysera problemen i Almgården. Analysen visar att det enligt Webers teori (Månsson 2007, s.74) redan fanns hos vissa aktörer och boende en aktuell förståelse om hur det ser ut i Almgården, det vill säga att de hade erfarenhet av området och utan bevis hade en känsla av vilka problemen var. Denna känsla har visat sig till stora delar vara korrekt.

Intervjupersonernas beskrivning av Almgården är ett exempel på aktuell förståelse. Genom analysen av det inhämtade materialet har Malmö kommun skapat en förklarande förståelse av situationen. På utbildningen diskuterades det om områdesanalysen stämde överens med vad aktörerna upplevde och det fanns en konsensus kring att den stämde. Att metoden för insamling och analys av data stämmer överens med vad som rekommenderas gör att analysen blir tillförlitlig. Det är viktigt att analysera hur det ser ut i området rätt för att kunna sätta in rätt insatser. Vid fel i analysen riskerar hela projektet att bli fel (Schneider 2009, s.262-263). Analysen som har gjorts är därför en förutsättning för ett målrationellt handlande. Svaren på enkäten är ändå det som ledningen av projektet lägger störst vikt vid när det gäller analysen av problemen i Almgården. Det går dock att ifrågasätta validiteten i själva enkäten, eftersom det är 31 personer som jämförs med 6599 personer. Detta är mindre än en procent av de som har svarat på enkäten. Vid frågan om det låga antalet svarande säger projektledaren att hon är nöjd för att svarsfrekvensen i Almgården är 70 % och trestadsledaren säger att han är medveten om att det är en brist att det är ett lågt antal svarande, men att piloten är till för att testa. Resultaten i själva enkäten blir det som Weber (1983, s.18) kallar en affektuell handling, där bristen på validitet gör att det bara går att få en känsla över hur det ser ut i Almgården. Statistiken, undersökningarna, tjänstemännens och de boendes upplevelser har däremot bekräftat den analys som gjorts av enkäten vilket är en förutsättning för att kunna ha ett målrationellt handlande.

En del av utbildningen, som jag var på, gick ut på att diskutera enkäten och sätta upp mål för vad förändringarna i svaren ska vara i de framtida mätningarna. Meningen med diskussionen var inte att sätta upp konkreta mål, utan det var en övning i hur det skulle tänkas när visionerna och målen sätts upp. Under övningen diskuterades det att det finns problem med att bara 31 personer har svarat på enkäten i Almgården. Problemet med enkäten var enligt

deltagarna att det blir stora skillnader i procent om en person mer eller mindre svarar annorlunda. Att de svarande i Almgården är mindre än en procent av det totala antalet svarande i Malmö och jämförs med dem, gör också att det blir svårt med validiteten och reliabiliteten i resultaten. Problemet med validiteten och reliabiliteten i svaren på enkäten är inte att den vilseleder analysen, eftersom analysen är validerad av komplimenterande data, problemet är den tanke Malmö kommun har, nämligen att mäta förändringar i problembeteendet och utvärdera handlingsplanen med hjälp av enkäten. Det är tänkt att skicka ut enkäten var tredje år och eftersom handlingsplanen ligger på tio år blir det tre utskickningar. Att det bara är 31 svarande på enkäten i Almgården gör att det går att ifrågasätta tillförlitligheten i kommande mätningar. Detta gör att det blir svårt att mäta om de framtida insatserna ger önskade resultat. Att kunna mäta och utvärdera insatserna är viktigt i ett målrationellt handlande, eftersom ett målrationellt handlande går ut på att kunna uppnå bestämda mål. Om det finns svårigheter att mäta dessa ökar risken för att ett målrationellt handlande inte går att uppnå. Anledningen till att enkäten används som mätinstrument är enligt trestadsledaren att det är så det ska göras enligt CTC-modellen. Enligt projektledaren och trestadsledaren är poängen med pilotprojektet inte att se vilka resultaten av arbetet blir, utan att se om det går att arbeta efter CTC-modellen i Sverige. Det är enligt dem, det som de ska utvärderas när de är klara med piloten. Som tidigare nämnts är det dock viktigt att kunna bevisa att insatserna är effektiva för att kunna ha ett målrationellt handlande.

Den analys som har gjorts av Almgården stämmer överrens med vad intervjupersonerna har sagt att deras bild av problemen i Almgården är. Detta kan ses som att det finns en konsensus kring hur det ser ut i Almgården och när detta ska förmedlas från Malmö kommun till de boende i området och till andra personer och organisationer går det att använda argument som stöds av data. Att det blir svårt att mäta förändringar kan dock försvåra effektiviteten i projektet genom att den målrationella legitimitet som aktörerna i projektet strävar efter blir mindre. Detta beror på att det går att ifrågasätta tillförlitligheten av resultaten i av enkäten.

8.3 Områdesteamet

Områdesteamet i CTC-projektet består av representanter från Individ- och familjeomsorgen, Polisen, Räddningstjänsten Syd, Grundskoleförvaltningen, kommunens kommunikationsavdelning och avdelningen för områdesutveckling (Malmö stad 2015, s. 9). Just nu finns det dock ingen representant från polisen med. Detta på grund av en

omorganisering hos polisen, som gör att den polis som tidigare var med i projektet ska jobba med någonting annat och någon ny representant har inte utsetts ännu. Enligt projektledaren valdes deltagarna i projektet ut på följande sätt:

"Enligt CTC-metoden ska man få någon form av snöbollseffekt eller vad man kallar det, och där började vi egentligen med rektorn då på (skolans namn), för det var ju sagt då att det var där vi skulle börja den här CTC- piloten. Och vi frågade då vem han ville ha med sig i det här arbetet. Vi sa att vi skulle göra ett långsiktigt arbete runt (skolans namn) och han ville då ha med sig sin kurator på skolan. Sen ville han ha med avdelningen områdesutvecklingen i kommunen."
(projektledaren)

Tanken med det här sättet att rekrytera aktörer på är att alla aktörer ska vara med frivilligt. Intervjupersonerna säger att de tycker att det områdesteam som har skapats är bra, har en bra kunskap om Almgården och de tycker att det finns förutsättningar för teamet att genomföra projektet. Fritidsledaren säger till exempel att det är fantastiskt med så många olika aktörer som jobbar tillsammans och att samarbetet har bidragit till en större kunskap om området. Även på utbildningen, där aktörerna fick tycka till om projektet, ansåg aktörerna att det finns en styrka i att det är många aktörer med och som har kännedom om området. Det som diskuterades som mest positivt med projektet på utbildningen var att handlingsplanen är tänkt att verka i tio år och därför är arbetet långsiktigt. Upplevelsen är därmed att CTC-projektet är ett annorlunda projekt på ett positivt sätt. Enligt trestadsledaren ska stadskontoret samordna arbetet och leda projektet, allt arbete med CTC ska sedan ske lokalt. Den bilden som Berg, Gustafsson och Johansson Mienke (2011, s. 33) har ritat över hur en organisation bör se ut, anser jag stämma överens med hur organisationen i Malmö ser ut och enligt Waller (2014, s. 234-237) är det framförallt kommuner som bör leda det brottspreventiva arbetet, eftersom kommuner är de som bäst känner till de lokala förhållanden, som lättast kan samordna med olika aktörer och se till att ett projekt får finansiering. För att detta ska göras effektivt bör kommunen sätta ihop ett team av aktörer som har kännedom om hur det ser ut i kommunen och som kan påverka förändringar av riskfaktorer. Enligt mitt sätt att se det har Malmö kommun med sin ledning från stadskontoret och sitt områdesteam som verkar i Almgården en organisation som motsvarar det som Waller rekommenderar. Det områdesteamet som skapats är enligt Webers teori en byråkratisk organisation med personer som tillhör andra byråkratiska organisationer (Månsson 2007, s.76). Genom den konsensus som finns kring problemen i Almgården tolkar jag det som en målrational legitimitet har skapats i systemet genom att aktörerna har kommit överens om vilka regler och värderingar som är legitima. Att aktörerna är med i projektet frivilligt och ser positivt på det underlättar därmed enligt mig den

målrationella legitimiteten. Områdesteamet är bildat ganska nyligen, därför finns det ingen aktuell förståelse av själva projektet, utan Malmö kommun har behövt ge en förklarande förståelse för att få aktörerna med sig. Detta genom att de har fått förklara vad projektet är och vad det går ut på. Just nu ser jag det som att projektet hålls ihop av ett värderationellt handlande, eftersom att själva arbetet i Almgården inte har börjat ännu, därmed finns det inga uppsatta mål. Aktörerna har ett värderationellt handlande genom att de har beskrivit att de tror på projektet och tycker att det är bra, det kan även sägas att det finns en viss typ av affektuellt handlande då de har en känsla av att det är bra eftersom projektet är långsiktigt. Det som förväntas av aktörerna är ett långsiktigt, målrationellt handlande och det är det som ledningen för projektet genom en förklarande förståelse av projektet försöker skapa.

För att ett brottspreventivt arbete ska vara effektivt krävs det mer än att det finns en organisation, det krävs också att den arbetar på rätt sätt. Men det är inte alltid lätt att arbeta i en organisation tillsammans med andra. För att en organisation ska vara effektiv rekommenderas det att det finns ett tydligt mål, att det finns ett stort förtroende parterna emellan och från parterna till ledarskapet, expertis som förmedlar kunskap samt att parterna avsätter tid för att jobba med det brottspreventiva arbetet (UNODC 2010, s. 87-89). När jag intervjuade projektledaren om vad aktörerna bidrar med sa hon att: " Hittills har de ju bidragit med sin tid och sin kunskap. Och framåt tänker jag, ska de bidra med att ha fokus på det här fyra sakerna vi ska jobba med i Almgården". Det aktörerna har lagt ner tid på är att lära sig CTC-modellen, eftersom den var tidigare var okänd för alla aktörer förutom de som tog den till Malmö. Intervjupersonerna på stadskontoret säger att deras upplevelser är att aktörerna är beredda att lägga ner tid på projektet och att de är positiva till det. De säger också att det tror att samarbetet kommer att fungera, eftersom många av aktörerna redan idag, genom sin myndighetsutövning, har ett samarbete med varandra. När jag intervjuade personerna som har sin verksamhet runt Almgården om vad de tycker om projektledningen, sa de att de tycker att de är kunniga och att de har varit bra på att förklara vad CTC är för något och varför projektet görs. Innan CTC-projektet började hade de enligt dem själva ingen kunskap om vad CTC var för någonting, men de känner att de har lärt sig modellen så här långt. Fritidsledaren säger att de på stadskontoret är "riktigt bra och har en stor kunskap om CTC", rektorn är också nöjd med hur ledningen har organiserat och förklarat projektet, dock tycker han att arbetet har gått för långsamt. Han säger att:

"Alltså jag tycker ju att, att det skulle ha varit mer konkret. Jag tycker ju att man skulle ha gått fortare framåt och, involverat Almgårdenborna på ett annat sätt. Sedan har jag en full förståelse för

att det finns en projektplanering som man måste gå igenom. Vi är ju i en lärfas så att säga, vi ska ju lära oss hur man jobbar med CTC. Och då är det ju så här att det kommer att bli i de här olika stadierna, men jag kan tycka att det är i ett för långsamt tempo." (rektorn)

Ingen av intervjupersonerna tycker att de har fått prioritera bort någonting i deras verksamhet för att kunna vara med i CTC-projektet. Enligt intervjupersonerna har samarbetet fungerat och det finns ett förtroende till varandra i projektet.

Tanken med det ursprungliga CTC i USA är att utbilda och få med sig lokalsamhället och ideella krafter i projektet. När programmet har använts i Europa har dock det varit vanligare att använda tjänstemän istället för volontärer (Steketee et al. 2013, s.101). De som arbetar med projektet i Malmö är också uteslutande tjänstemän. Enligt trestadsledaren finns det ett system och en samhällsservice i Europa där tjänstemän jobbar med det som volontärer gör i USA. Intervjupersonen sa dock att tanken med projektet i Malmö är att det ska vara en mix av de två systemen, nämligen att både tjänstemän och ideella organisationer är med. I intervjun med projektledaren sa personen att tanken är att involvera ideella krafter, men problemet har varit att det inte finns några ideella föreningar i Almgården. Projektledningen har dock tagit kontakt med PRO som har sina lokaler där och de har varit intresserade, men för tillfället är de inte med. Aktörerna på utbildningen och intervjupersonerna har påpekat vikten av att få med sig lokalsamhället för att det ska kunna gå att åstadkomma en förändring, bland annat föreslogs det att involvera kyrkan som har verksamhet i Almgården. Fritidsledaren har dock en lokal koppling genom att hon och en annan fritidsledare har verksamhet i Almgården. På frågan om hur många barn från Almgården som hon har kontakt med säger hon "Alltså de flesta vi har kontakt med på Almgården. Alltså jag och min kollega (personens namn) är där på varje torsdag eftermiddag och kväll, på Almgården, mestadels med mellanstadieelever" (fritidsledaren). Trestadsledaren har förståelse för att ideella aktörer inte vill sitta i ett områdesteam som innebär att de tvingas avsätta dagar för att vara med. Han säger att om de nu inte vill vara med i områdesteamet så måste de hitta andra vägar för att få med dem. Han säger också att "man måste gilla läget" och vara nöjd med det team man har. Waller (2014, s. 236) skriver att det är viktigt att inkludera minoriteter och personer från området i arbetsprocessen. Även Schneider (2009, s. 263-266) skriver att det i ett brottspreventivt projekt är viktigt att inkludera personer från det området som projektet genomförs i och informera dem om vad det är tänkt att göras samt vad målet med projektet är. Detta för att lättare kunna implementera handlingsplanen. Det är därför viktigt för Malmö kommun att få med sig så många ideella krafter som möjligt. Att det inte finns några ideella krafter med i

projektet kan ses som en svaghet, samtidigt måste förutsättningarna tas med i beräkningen. Enligt projektledaren finns det inga ideella organisationer i Almgården och då är det svårt att få med några. Det finns dock boende på Almgården som borde kunna involveras i projektet och som borde vara villiga att vara med.

8.4 Erfarenhet som Malmö kommun har dragit från CTC-projekt i andra länder

Enligt trestadsledaren finns CTC idag i Nederländerna, Tyskland, England, Österrike, Kroatien och Cypern i Europa. Innan CTC-modellen togs till Malmö kommun besökte de Nederländerna och Tyskland för att se hur de jobbade med CTC där och hur det fungerade. I Nederländerna har CTC funnits sedan slutet av 90-talet och idag används modellen på 25 platser i Nederländerna (Stekertee 2013, s. 99-101). Enligt trestadsledaren har de lärt sig en hel del av CTC i Nederländerna och då framför allt av deras misstag. Han säger:

"För när vi åkte runt i Holland och träffade människor som då arbetade med CTC, så var vårt intryck så att säga att, ok de säger att de arbetar med CTC men i våra ögon var det business as usual, vilket betyder att de hade gjort precis som vi hade gjort tidigare och som de flesta gör. Och det kunde man ju också se där, för det har ju utvärderats det arbetet och där ser man inga effekter av insatserna. Och sedan säger de att till stora delar beror på att man inte har arbetat med effektiva program och att det fanns inga effektiva program. Och visst det är en del av sanningen, men, jag är väldigt övertygad om att det handlar om andra saker också." (trestadsledaren)

Enligt Stekete med kollegor (2013, s. 101) finns det tidigare studier som bekräftar denna bild. De skriver att projekt i Nederländerna tillämpade evidensbaserade program i mindre utsträckning än i USA och de genomförde i mindre utsträckning utvärderingar av arbetet. När jag pratade med den Nederländska utbildaren, som har varit med och utvärderat CTC-projekt i Nederländerna, sa han att projektet började bra sedan beslutades det att inte tillföra ekonomiska medel längre och då slutade organisationen att arbeta med CTC-modellen. De lärdomar som trestadsledaren drog från de besök i Nederländerna enligt personen själv, är vikten av att arbeta med det som är tänkt, det vill säga att ha ett målrationalt handlande. Erfarenheterna som trestadsledaren drog visar att det finns en medvetenhet om att det krävs evidensbaserade insatser i projektet i Malmö, för att ett målrationalt handlande ska kunna uppnås. Utifrån det som trestadsledaren beskriver har misslyckats i Nederländerna tolkar jag det som de i Nederländerna haft ett affektuellt och traditionellt handlande, där de trodde och hade känslan av att det som de alltid har gjort var bra, detta visade sig inte stämma.

CTC kommer från början från USA, där finns det också en stor databas av program som kan implementeras och som är bevisat effektiva. Som nämndes i tidigare forskning har the Center for the Study and Prevention of Violence i Colorado en lista på över 1000 program (Waller 2014, s. 111). Det största problemet när en modell ska föras över till ett annat land är att olika länder ser olika ut, har olika lagar och olika samhällssystem. Det intervjuade på stadskontoret säger att i Europa finns det en annan samhällsservice än vad det finns i USA. Detta gör att det inte går att säga att de program som är effektiva i USA också är det i Europa. Tillsammans med de andra länderna i Europa som använder CTC har Malmö kommun, enligt trestadsledaren, tagit fram en lista på 80 program i Europa som är bevisat effektiva, i Sverige finns det sex program. Enligt de på stadskontoret är också meningen med projektet att kvalitetssäkra fler program i Sverige. En annan skillnad enligt projektledaren är att det är tjänstemän i stället för volontärer som ska jobba med arbetet i Europa och i USA finns det en mer detaljerad plan och mer utbildningar, medan i Europa finns det ett antagande om att tjänstemän med utbildning redan har en viss kunskap. Som jag tolkar det utifrån Webers handlingstypologi (Månsson 2007, s74-75) är CTC i hela världen är tänkt att vara ett målrationellt handlande som är styrt av en byråkratisk organisation. Metoden för att uppnå detta målrationella handlande kan dock inte föras över från land till land, utan varje land måste själva utveckla egna metoder för att nå det, utifrån de förutsättningar som finns i det landet. Det personerna på stadskontoret sa visar på att de har tänkt på att CTC-modellen måste anpassas efter svenska förhållanden för att kunna uppnå ett målrationellt handlande, hur de ska göra vet de dock inte ännu.

8.5 Utbildningen

Aktörerna i projektet utbildas av ett team från Nederländerna som enligt projektledaren är "en forskare som har doktorerat på CTC i Holland och som har forskningsbiten och enkätbiten" och "en utbildare så att säga och (hon) jobbar med några av de här programmen i Holland också. Och hon jobbar på det holländska ungdomsinstitutet och det är hon som leder de rent praktiska övningarna så här" (projektledaren).

På frågan hur utbildningen ser ut säger trestadsledaren att:

"Det är ju egentligen två utbildningar som vi köper från Holland. Det ena är ju då, ska vi kalla det för trainers trainer utbildning. Det vill säga att de utbildar oss för att vi sedan i vår tur ska kunna utbilda andra, det är den ena delen. Den andra delen är att de utbildar också tillsammans med oss,

det är en del i vår träning då, områdesgruppen, styrgruppen och de som är inblandade i CTC. Så det är ju (del) två då. Den ena, trainers trainer utbildningen den handlar om att vi ska få kompetens så att vi kan sprida det här i Malmö helt enkelt. För då kan vi träna sådana som ska göra det här senare." (trestadsledaren)

Intervjupersonen sa också att utbildarna från Nederländerna inte var förstavalet, utan det var att bli utbildade av University of Washington, som är där CTC togs fram en gång i tiden, men det blev för dyrt. Det andra alternativet var att bli utbildade av University of Washington tillsammans med staden Birmingham, men det blev inte heller av. Tredjealternativet blev en utbildning från Nederländerna, eftersom de som jobbar med CTC i Tyskland utbildas av dem. Anledningen till att en utbildning behövs är enligt de intervjuade på stadskontoret att aktörerna behöver lära sig om CTC-modellen, vad den går ut på och hur de ska jobba med den. Det var ingen av intervjupersonerna förutom trestadsledaren som kände till CTC innan projektet i Malmö började och alla intervjupersonerna sa att de tycker de behöver bli utbildade. Hittills tycker de att utbildningen ger dem kunskaper och att utbildarna är bra. Det som aktörerna lär sig på utbildningarna är framför allt hur CTC fungerar, men också hur de ska jobba och hur det går att utbilda andra i CTC. Som jag ser det används utbildningen för att aktörerna ska kunna ha en möjlighet att jobba efter det målrationella handlandet som det strävar efter. Genom utbildningen lär sig aktörerna hur de ska jobba och vad som ska prioriteras för att detta målrationella handlande ska kunna uppnås. I den utbildningen jag var på diskuterades det bland annat om vad visionen ska vara, om vilka mål som det ska strävas efter och hur de ska arbeta med risk- och skyddsfaktorer för att nå dessa mål. Utbildningen poängterar därmed det krävs att det arbetas efter modellen för att ett målrationellt handlande ska uppnås.

Både rektorn, trestadsledare och personer på utbildningen har beskrivit tidigare projekt som tillfälliga, det vill säga att de har blivit nedlagda efter några år och där de tänkta målen inte har uppnåtts. Utifrån Webers handlingstypologier kan detta ses som att det har funnits en brist på målrationellt handlande i projekten. För att detta projekt ska kunna bli effektivt krävs det att aktörerna utbildas i att handla målrationellt. Enligt aktörerna lyckas utbildningen med det, genom att förmedla dem kunskap och ge dem verktyg att jobba med. Enligt Arthur med kollegor (2010, s. 254-255) har det visat sig i en random control trial att CTC utbildning har hjälpt aktörer att använda evidensbaserade program i större utsträckning än i områden där CTC inte användes. Detta trots att både de som använde sig av CTC och de som inte gjorde det påstod att de använde sig av evidensbaserade program. Detta kan ses som att utbildningen

kan ge aktörerna större chans att inte bara tro att de arbetar målrationellt, utan att också göra det. Insikten från aktörerna om att de behöver utbildning i CTC för att kunna jobba med modellen gör att det finns en ökad chans för att Malmö kommun ska använda sig av evidensbaserade program.

8.6 Tänkta fortsatta arbetet

Pilotprojektet i Almgården kommer att pågå fram till årsskiftet. Det som närmast kommer hända är att en tioårig handlingsplan ska upprättas, sedan ska den implementeras och till sist ska det utvärderas om det går att jobba med modellen på en kommunal nivå. Handlingsplanen kommer att tas fram av en handlingsplansgrupp och kommer att innehålla mätbara mål och delmål. Insatserna i handlingsplanen ska syfta till att förhindra riskfaktorer och stärka skyddsfaktorer. Samtidigt ska programgruppen arbeta vidare med att ge förslag på effektiva program som kan implementeras. Dessa program ska sedan omfattas av handlingsplanen (Malmö stad 2015, s. 10).

8.6.1 Handlingsplanen

Rektorn som jag intervjuade sitter med i handlingsplansgruppen, men vid intervjutillfället hade de inte träffats ännu. På utbildningen visades en intervju med en preventionsforskare från Örebro universitet som även finns med i CTC-projektet, men inte kunde närvara på utbildningstillfället. Det finns enligt honom i England och Tyskland en stor databas med effektiva program, men den typen av databas finns inte i Sverige. Tanken är därför att ta in evidensbaserade program utifrån för att evidensbasera dem i Sverige. Det som han föreslog var att ta in ett program som heter *good behavior game* för att förstärka skyddsfaktorn och ett program som heter *connect* för att minska riskfaktorn historia av problembeteende inom familjen. Good behavior game är ett program för att utveckla ungdomars prosociala beteende och samarbete med kamrater. Detta sker genom att lärare i klassrummet genomför gruppövningar där ungdomarna samarbetar, där ett önskat beteende uppmuntras och ett oönskat beteende disciplineras. Programmet är till för barn mellan sex och tio år. Enligt amerikanska justitiedepartementet finns det många studier och starka bevis för att programmet uppnår sina mål där det har använts (National Institute of Justice u.å c). Connect är ett program som riktar sig till föräldrar. Det programmet bygger på är att få föräldrar att fundera

över nya sätt att förstå sig själva och hur de reagerar. Detta görs genom att få föräldrarna att förstå grundläggande principer i anknytning relationer och barns utveckling. Enligt en utvärdering av programmet är föräldrarna positiva till programmet och känner sig stärkta i sin föräldraroll. Studien visar dock inga effekter på barns beteende (Folkhälsomyndigheten 2014). Det är dock viktigt att påpeka att detta bara är förslag och det är inte bestämt om programmen ska användas. För riskfaktorn bristande anknytning till området, sa forskaren att det inte finns några direkta program utan att programgruppen ska arbeta för att ta fram ett program. Det som sedan diskuterades på utbildningen var att det enligt aktörer i områdesteamet redan finns insatser som fungerar och att de insatserna borde gå att evidensbasera. Det fanns också en diskussion om att det finns ett gap i de yngre åldrarna (under 6 år), det vill säga det finns inte några program för dem. Trestadsledaren sa i intervjun att det i handlingsplanen är viktigt att fokusera på det som går att påverka och inte sätta upp mål att lösa alla problem i Almgården. Intervjupersonen sa:

"Ja de är ett problem att människor är arbetslösa, men vad kan vi, vilket arbete kan vi göra, vilket ansvar kan vi ta? Visst vi kan anställa människor, men vi kan inte anställa alla som är arbetslösa. Barnfattigdomen är ett problem säger man, det här socioekonomiska, föräldrarnas utbildningsbakgrund är en jätteviktig påverkan. Men vad kan vi göra åt det då? Vilket ansvar kan vi ta? Och då menar jag att det första vi måste konstatera är att ja, det finns många saker som påverkar så är det, det är få saker däremot som vi kan och ska ta ansvar för att göra någonting åt. Det här kan vi göra någonting åt, de här problembeteendena som CTC hanterar genom de här risk och skyddsfaktorerna, det kan vi ta ansvar för, det ska vi ta ansvar för och det kan vi utkräva av oss tjänstemän som har till uppgift att göra det." (trestadsledaren)

Enligt projektledaren är tanken att målen i handlingsplanen ska sättas upp för varje gång problembeteendena ska mätas med enkäten, samtidigt ska det finnas ett långsiktigt mål på tio år. De programmen som är tänkta att införas i handlingsplanen är program som är bevisat effektiva. Som tidigare nämnts är detta svårt i Sverige, men tanken är att ta in program som är bevisat effektiva i andra länder och anpassa dem till svenska förhållanden. Att dessa program har lyckats i andra länder tyder på att det finns en möjlighet att de kan fungera i Sverige. Som har diskuterats går det dock inte att bara föra över metoder från land till land, utan programmen måste anpassas efter svenska förhållanden. Det kan ses som att de evidensbaserade programmen pekar ut en riktning om hur aktörerna ska jobba för att uppnå det som Weber (1983, s.18) kallar för ett målrationellt handlande. Att det inte finns något befintligt program att implementera för en riskfaktor försvårar däremot ett målrationellt handlande. Detta eftersom det inte går att veta att det som görs är effektivt eller har

potentialen att bli effektivt. Det leder till att programmet får styras utifrån ett värderationellt handlande. Att fokusera på det som går att påverka är viktigt för att kunna arbeta efter ett målrationellt handlande, eftersom det i ett målrationellt handlande är viktigt att kunna ta ansvar för följderna av det arbetet som görs (Eriksen & Weigård 2000, s.37). Om det sätts upp mål för att påverka de sakerna som inte går att påverka blir handlandet istället ett värderationellt eller affektueellt handlande, det var detta som analysen visade att bristen i det tidigare projektet var. Att handlingsplanen ska utvärderas av svaren på enkäten gör också att ett målrationellt handlande försvåras. Detta på grund av den bristande validiteten och reliabiliteten som tidigare har diskuterats. Om det finns brister i utvärderingen blir det inget målrationellt handlande, utan det blir ett värderationellt handlande, eftersom utvärderingen bara kan indikera om insatserna är effektiva eller inte; det går inte att bevisa det.

8.6.2 Implementeringen av handlingsplanen

Implementeringen av handlingsplanen är tänkt att börja i oktober. Den är sedan tänkt att finnas i tio år och utvärderas var tredje år genom att samma enkät skickas ut (Malmö stad 2015, s.10). Enligt projektledaren är tanken att alla aktörer med verksamhet i Almgården ska jobba med det som bestäms. Det som gör det lätt för systemet att jobba med programmen som är föreslagna är att de kan arbeta med dem i deras vanliga verksamhet. Good behavior game kan till exempel införlivas i det vanliga skolarbetet. Det som diskuterades på utbildningen var att göra någonting som Almgårdenborna har fått vara med att bestämma. Det fanns till exempel önskan från boende av att starta en familjecentral, det fanns också förslag om att förbättra utomhusmiljön genom att göra det mer öppet . Att göra någonting som Almgårdenborna vill kan vara ett sätt att införliva i programmet som programgruppen ska komma på själv. Hur aktörerna ska jobba mer konkret går inte att säga förrän handlingsplanen är klar.

8.7 Slutsatser

8.7.1 Aktörerna är överlag positiva till CTC-projektet

De aktörer jag har pratat med och av det jag såg på utbildningen framgår det att aktörerna i projektet överlag är positiva till det. Det som personer har beskrivit är att de är trötta på

tillfälliga projekt som inte har någon verkan och som snabbt läggs ner. Attityden till detta projektet är att det är annorlunda på ett positivt sätt. Enligt personerna på stadskontoret var tanken med att ta CTC-modellen till Malmö att de ville ha en modell som var långsiktig. Det finns en konsensus kring aktörerna om hur problemen i Almgården ser ut och vilka personer som bor där, detta ökar chanserna till samarbete för att lösa de problemen. Aktörerna anser också att den utbildningen de får hjälper dem att lära sig CTC-modellen och de tror att det kommer att gå att införliva den i deras vanliga arbete. Den kritik som finns mot projektet hittills är att vissa aktörer tycker att Almgårdenborna borde involveras mer och att det är en brist att det inte finns några ideella organisationer med i områdesteamet. Det finns dock en förståelse för att det är svårt att involvera dessa. Det finns också en kritik mot att det blir problem att mäta förändringar med hjälp av enkäten och att det därmed blir svårt att avgöra om insatserna är effektiva eller inte.

8.7.2 I det stora hela motsvarar CTC-projektet vad forskningen säger

Utefter vad forskningen har beskrivit hur ett brottspreventivt projekt bör bedrivas för att vara effektivt krävs det som Weber kallar för ett målrationellt handlande, det vill säga att det måste kunna bevisas att det som görs har den effekt som det är tänkt att ha. Detta görs genom att en analys över området görs genom att kartlägga hur där ser ut och vilka problem där finns. Vidare är samarbete viktigt, genom att olika aktörer samarbetar och att medborgare i området involveras. Tillslut är det viktigt att använda evidensbaserade program och utvärdera dem regelbundet. Tidigare i Malmö kommun fanns det ett brottspreventivt projekt som misslyckades. Analysen till varför det misslyckades var att projektet hade haft ett värderationellt handlande där målen blev visionära och ouppnåeliga. CTC togs till Malmö kommun för att kunna ha ett projekt med ett målrationellt handlande. Själva CTC-modellen bygger på ett målrationellt handlande och om den bedrivs korrekt har utvärderingar visat att den fungerar. Erfarenhet från Nederländerna visar att det finns personer i Malmö kommun som är medvetna om att det krävs att det arbetas aktivt med projektet för att det ska bli bra. Analysen som Malmö kommun har gjort stämmer överens med vad forskningen rekommenderar och den är tillförlitlig. Även områdesteamet som har skapats överensstämmer med vad som rekommenderas och genom att aktörerna är positiva till projektet skapas en målrationell legitimitet. Att det saknas personer som bor i Almgården i projektet minskar dock den målrationella legitimiteten. Det är tänkt att Malmö kommun ska använda sig av

evidensbaserade program och det finns förslag på vilka program som ska användas. Det har visat sig att de får utbildning i CTC i större utsträckning använder sig av evidensbaserade program, därför ökar chansen för det genom den utbildning aktörerna får. Problemet är att det är genom enkäten som förändringar i beteendet ska mätas. Det går att ifrågasätta tillförlitligheten i de resultat som själva enkäten visar, detta gör att det blir svårt att mäta hur eventuella förändringar ser ut, det blir därmed svårt att se vad som har förändrats och hur effektiva insatserna har varit. Detta minskar möjligheten till ett målrationellt handlande, eftersom det inte går att se följderna av det görs. Detta är emot det forskningen säger.

9. Avslutande diskussion

Det jag ville undersöka i den här uppsatsen var om personerna i CTC-projektet i Malmö hade den kunskap som krävdes om brottspreventivt arbete och om de arbetade på ett effektivt sätt. Mina intryck är att det finns personer i projektet som har erfarenhet av tidigare brottspreventiva projekt och som vet hur och hur det inte ska arbetas. CTC-modellen är egentligen inget nytt sätt att jobba på, utan det är en modell som bygger på forskning om hur ett brottspreventivt arbete bör bedrivas. Modellen är däremot tydlig över vad som behövs göras och i vilken ordning. Det finns mycket forskning kring hur brottspreventiva projekt bedrivs effektivt och CTC-modellen stämmer överens med vad den forskningen säger. Det är framför allt det långsiktiga arbetet som är viktigt i ett sådant här projekt och handlingsplanen på tio år möjliggör ett sådant här arbete. Det krävs däremot att aktörerna fortsätter att arbeta med detta under en lång tid och att de inte tröttnar efter ett tag. De personer jag har pratat med är dock positiva till projektet och tror att det går att genomföra. Jag tror också att det är ett projekt som går att genomföra och att det är möjligt för aktörerna att involvera CTC i sin vanliga verksamhet. Dessutom anser jag också att den utbildning som aktörerna får i CTC hjälper dem i sitt arbete. Det finns dock problem med att utvärdera om de insatserna som görs är effektiva, detta är ett problem eftersom hela tanken med ett brottspreventivt projekt är att utvärdera det och se om det var effektivt. Jag förstår att ledningen ville göra pilotprojektet i ett litet område, men jag tror att det hade varit bättre att göra det i ett större område. Detta eftersom det sedan är tänkt att detta projekt ska utvidgas till fler och större områden, då kan det dyka upp oväntade problem. Överlag anser jag att CTC är en bra modell att jobba efter och att det är en modell som skulle kunna gå och borde införas i fler områden. Själva pilotprojektet har också varit bra och har styrts upp på det sätt som forskningen säger att ett

brottspreventivt projekt ska bedrivas. Det enda som jag är negativ till är just att så stor vikt läggs vid enkäten, när det är så få svarande på den. De personer som leder projektet, anser jag har en bra kunskap och ett bra sätt att leda. På längre sikt tror jag att social brottspreventionen, som detta projekt är, behöver kombineras med situationell brottsprevention. Detta för att visa medborgarna att Malmö kommun också är intresserade av hur deras område ser ut och att de även vill få bort den synliga brottsligheten. Att detta projektet är ett pågående pilotprojekt gör att det inte är helt optimalt att undersöka. Det bästa skulle vara att undersöka projektet om ett år när piloten är färdig. Ännu bättre hade det varit att undersöka det om fem år när det går att se resultat från projektet.

Referenslista

- Arthur, Michael W., Hawkins, J David., Brown, Eric C., Briney, John S., Oesterle, Sabrina. & Abbott, Robert B (2010). Implementation of the communities that care prevention system by coalitions in the community youth development study. *Journal of Community Psychology*.38(2) ss. 245-258
- Berg, Greta., Gustafsson, Charlotta. & Johansson Meinke, Marie (2010). *Samverkan i lokalt brottsförebyggande arbete*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet
- Brottsförebyggande rådet, Brå (2006). *Redovisning av uppdraget att analysera vilka samarbets- och arbetsformer som skapar förutsättningar för goda resultat i lokalt brottsförebyggande arbete*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet
- Bryman, Alan (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder. 2.*, [rev.] uppl. Malmö: Liber
- Demker, Marie., Towns, Anne., Duus-Otterström, Göran. & Sebring, Joakim (2008). Fear and punishment in Sweden. *Punishment & Society*.10(3) ss. 319-332
- Edvardsson, Bo (2003). *Kritisk utredningsmetodik: begrepp, principer och felkällor. 2.*, omarb. och utvidgade uppl. Stockholm: Liber
- Eriksen, Erik Oddvar & Weigård, Jarle (2000). *Habermas politiska teori*. Lund: Studentlitteratur
- Ferrer-Wreder, Laura. Stattin, Håkan. Cass Lorente, Carlolyn. Tubman, Jonathan G. & Adamson, Lena (2005). *Framgångsrika preventionsprogram för barn och unga: en forskningsöversikt. 1.* uppl. Stockholm: Gothia
- Folkhälsomyndigheten (2014). *Connect*. Folkhälsomyndigheten. <http://www.folkhalsomyndigheten.se/amnesomraden/livsvillkor-och-levnadsvanor/barns-och-ungas-halsa/foraldrastod/lokala-projekt/utvardering-och-utveckling/connect/> (Hämtad 2015-05-18)
- Lane, Mary. & Henry, Kaylene (2004). Beyond Symptoms: Crime Prevention And Community Development. *Australian Journal of Social Issues*. 39(2) ss. 201-213
- Linden, Rick & Chaturvedi, Renuka (2005). The Need for Comprehensive Crime Prevention Planning: The Case of Motor Vehicle Theft. *Canadian Journal of Criminology and Criminal Justice*.47(2) ss.251-270
- Malmö stad (2015). *Områdesprofil Almgården 2015: En rapport om styrkor och behov inför kommande satsningar i boendeområdet*. Opublicerat manuskript. Malmö: Malmö stad
- Mythen, Gabe (2014). *Understanding the risk society: crime, security and justice*. Basingstoke: Palgrave Macmillan
- Månson, Per (2007). Max Weber. I Andersen, Heine. & Kaspersen, Lars Bo. (red.). *Klassisk och modern samhällsteori*. Lund: Studentlitteratur. ss. 71-85
- National Institute of Justice a (u.å). *Program Profile: Communities That Care*. National institute of justice. <http://www.crimesolutions.gov/ProgramDetails.aspx?ID=94> (Hämtad 2015-04-07)

- National Institute of Justice b (u.å). *About CrimeSolutions.gov*. National institute of justice. <http://www.crimesolutions.gov/about.aspx#3> (Hämtad 2015-04-07)
- National Institute of Justice c (u.å). *Program Profile: Good Behavior Game*. National Institute of Justice. <https://www.crimesolutions.gov/ProgramDetails.aspx?ID=188>. National institute of Justice. (Hämtad 2015-05-17)
- Oesterle, Sabrina., Hawkins J. David., Fagan Abigal A., Abbott Robert D. & Catalano, Richard F (2014). Variation in the Sustained Effects of the Communities That Care Prevention System on Adolescent Smoking, Delinquency, and Violence. *Prevention Science*. 15(2) ss. 138-145
- Patel, Emma (2013). *Polisers syn på brottsförebyggande arbete: Uppdraget "Satsningen på fler poliser"*. Rapport 2013:21. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Sahlin, Ingrid (2008). *Brottsprevention som begrepp och samhällsfenomen*. Lund: Arkiv
- Sandberg, Bo & Faugert, Sven (2012). *Perspektiv på utvärdering. 2., uppdaterade och utök. uppl.* Lund: Studentlitteratur
- Schneider, Stephen (2009). *Crime prevention: theory and practice*. Boca Raton, FL: CRC Press
- Steketee, Majone., Oesterle, Sabrina., Jonkman, Harrie., Hawkins, J David., Haggerty, Kevin P. & Aussems, Claire (2013). Transforming Prevention Systems in the United States and The Netherlands Using Communities That Care. *European Journal on Criminal Policy & Research*. 19(2) ss. 99-116
- Takala, Hannu (2004). Nordic Cooperation in Criminal Policy and Crime Prevention. *Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention*. 5(2) ss. 131-147
- United Nations office on drugs and crime, UNODC (2010). *Handbook on the Crime Prevention Guidelines: Making them work*. Wien: United Nations office on drugs and crime
- Waller, Irvin (2014). *Smarter crime control: A Guide to a Safer Future for Citizens, Communities and Politicians*. Maryland: Rowman & Littlefield
- Weber, Max (1983). *Ekonomi och samhälle: förståendesociologins grunder. 1, Sociologiska begrepp och definitioner. Ekonomi, samhällsordning och grupper*. Lund: Argos

Bilaga

Intervjuguide

1. Inledande frågor

- Namn, ålder, yrke, jobbat hur länge?
- Hur ser brottsligheten ut i Almgården enligt dig?
- Vad tycker du behövs göras för att komma tillrätta med problemen?

2. Kunskap om brottsförebyggande arbete

- Hur har ni jobbat tidigare i kommunen?
- Hur anser du att effektivt brottsförebyggande arbete bör bedrivas?
- Känner du till några lyckade brottsförebyggande projekt inom social brottsprevention som är bevisat effektiva?

3. CTC

- Hur väl kan du vad CTC är?
- Vilka för och nackdelar tycker du att CTC har?
- Hur har du tänkt att CTC ska implementeras i Almgården?
- Hur utbildas ni i CTC?
- På vilket sätt hjälper CTC-modellen dig i arbetet?

4. Analys av problem

- Hur har ni analyserat och dragit slutsatser av problemen i området?
- Finns det några andra sätt ni kunde ha hämtat in information på?
- Hur har ni tänkt jobba med att lösa de problemen?

5. Områdesteamet

- Hur kan de som är med i projektet bidra till det brottsförebyggande arbetet?
- Saknar ni någon aktör?
- Bidrar alla aktörer med någonting?
- Tränas alla aktörer i CTC?/ Vet alla hur det ser ut/ hur de ska jobba?

6. Övriga frågor

- Vilken budget har ni?
- Hur har ni tänkt att gå vidare?